

Dnrot

1080/03.04.04.04.33/2025

1105/03.04.04.04.33/2025

Asia

Kaivoslaissa tarkoitettua varauspäätöstä koskevat valitukset

Valittajat

1. A, B, C, D, E, F, G, H, I, J ja Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry
2. Luhangan kunta

Varaaja

Finland Gold Resources S.à.r.l.

Päätös, josta valitetaan

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös 27.3.2025, lupatunnus VA2025:0013

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on hyväksynyt Finland Gold Resources S.à.r.l. -nimisen yhtiön kaivoslain mukaisen varausilmoituksen. Varausalue on merkitty päätöksen liitteenä olevaan karttaan. Varausalueen nimi on Vatsa ja koko 791,76 ha. Varausalue sijaitsee Jyväskylän kaupungin ja Luhangan kunnan alueella.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. A:n ja hänen asiakumppaniensa valitus

A ja hänen asiakumppaninsa ovat valituskirjelmästään tarkemmin ilmenevin perusteluin vaatineet, että Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös kumotaan ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto velvoitetaan korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut.

2. Luhangan kunnan valitus

Luhangan kunta on toimittanut hallinto-oikeudelle otteen kunnanhallituksen kokouksen 23.4.2025 (§ 99) päätöspöytäkirjasta, jonka mukaan kunnanhallitus on päättänyt antaa lausunnon liitettäväksi lähialueen maaomistajien tekemään valitukseen. Päätöspöytäkirjan mukaan Luhangan kunta vaatii pöytäkirjasta tarkemmin ilmenevin perusteluin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 27.3.2025 tekemän päätöksen kumoamista ja varauksen poisvetämistä.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on varannut valittajille tilaisuuden täydentää valituksia esittämällä selvitystä kunkin valittajan valitusoikeuden perusteista.

A:n ja hänen asiakumppaniensa valituksen täydennyksen mukaan A, B, C, D, E, F ja G ovat alueen maanomistajia. Varauksen myötä syntyy uhka kaivoksesta, mikä vaikuttaa maankäyttöön pitkällä aikavälillä. Varaus ja sitä koskeva puutteellinen tiedottaminen ovat vaikuttaneet maanomistajien etuihin. H omistaa Hauhan järven rannalla sijaitsevan vakituksessa asuinkäytössä olevan kiinteistön, jolle tulee varauspäättöksen vuoksi aiheutumaan haittaa kiinteistölle järven selän yli kulkeutuvasta melusta ja pölystä. H:n valitusoikeus perustuu lisäksi huoleen järven veden saastumisesta ja Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry:n jäsenyyteen. I:n ja J:n valitusoikeuden perusteena on heidän harjoittamansa matkailuelinkeinon vaarantuminen malminetsinnän naapurustossa. Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry:n valitusoikeus perustuu yhdistyksen toiminta-alueeseen ja tarkoitukseen. Malminetsintävaraus ja siitä mahdollisesti seuraava malminetsintä on ristiriidassa luonnon- ja ympäristönsuojelutavoitteiden kanssa. Valitusoikeuden perusteena on vedottu lisäksi Århusin sopimukseen.

A asiakumppaneineen on toimittanut hallinto-oikeudelle lisäselvityksenä Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry:n varauspäättöstä koskevan kannanoton, jossa on muun ohella tuotu esiin, että varausalueella on merkittäviä luontoarvoja.

Luhangan kunta on toimittanut hallinto-oikeudelle otteen kunnanhallituksen kokouksen 26.5.2025 (§ 119) päätöspöytäkirjasta, jonka mukaan Luhangan kunta ei ole tehnyt omaa valitustaan asiassa vaan päättänyt 23.4.2025 (§ 99) antaa lausunnon liitettäväksi lähialueen maanomistajien tekemään valitukseen. Päätöspöytäkirjan mukaan Luhangan kunta vaatii päätöksestä tarkemmin ilmenevin perusteluin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksen kumoamista ja varauksen poisvetämistä. Päätöksessä on lisäksi tuotu muun ohella esiin, että jo pelkästään varausilmoitus ja -päättös kaivosasiassa heikentää Luhangan kunnan mainetta vakituksena ja vapaa-ajan asuinpaikkana sekä Luhangan kunnassa sijaitsevien matkailualan yritysten toimintaedellytyksiä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki valituksia.

Hallinto-oikeus hylkää A:n ja hänen asiakumppaniensa oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

Luhangan kunnan kirjelmän käsitteleminen valituksena

Luhangan kunnan hallinto-oikeudelle toimittamissa kunnanhallituksen päätöspöytäkirjoissa on vaadittu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksen kumoamista ja esitetty vaatimukselle perustelut. Kun otetaan huomioon, että oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 79 §:n mukaan hallintotuomioistuimen on päätöksessään annettava ratkaisu esitettyihin vaatimuksiin, hallinto-oikeus on käsitellyt Luhangan kunnan hallinto-oikeudelle toimittamat kirjelmät Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätökseen kohdistuvana valituksena.

Pääasia

Sovellettavat keskeiset säännökset ja esityöt

Kaivoslain 165 §:ssä ei säädetä siitä, kenellä on valitusoikeus kaivoslain mukaisesta varauspäätöksestä. Näin ollen varauspäätöksestä valitetaan kaivoslain 162 §:n 1 momentin mukaisesti oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädettyssä järjestyksessä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Hallituksen esityksessä laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 29/2018 vp) todetaan edellä mainittua lainkohtaa koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa muun ohella seuraavaa: ”Asianosaisuuteen perustuva valitusoikeus olisi hallintopäätöksen materiaalisilla asianosaisilla. Heitä ovat ne, joille hallintopäätöksellä on asetettu velvollisuus, rajoitus tai kielto, tai joiden oikeus tai etu on evätty kokonaan tai osittain. Materiaalinen asianosainen on myös se, jonka etuun, oikeuteen tai velvollisuuteen hallintopäätös välittömästi vaikuttaa, vaikka päätöstä ei olisikaan muodollisesti kohdistettu häneen. Valitusoikeutta ei siten voitaisi johtaa pelkästään päätöksen välillisistä vaikutuksista.”

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Varauspäätöstä ei ole kohdistettu valittajiin. Asiassa on siten arvioitava, onko päätöksellä mahdollisesti sellaisia välittömiä vaikutuksia valittajien oikeuksiin, velvollisuuksiin tai etuihin, että heillä olisi sillä perusteella valitusoikeus päätöksestä.

Kuten korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä KHO 2013:179 ja KHO 2021:145 on varauspäätöksen oikeusvaikutuksista todettu, hyväksyttävän varausilmoituksen tekeminen ja sitä seuraava varauspäätös antaa kaivoslain 32 §:stä ilmenevällä tavalla ainoastaan etuoikeuden malminetsintälupaan määrääjäksi, jonka pituus ilmenee kaivoslain 76 §:n 1 momentista. Varauspäätös ei siten sellaisenaan anna oikeutta malminetsintään, vaan varaajan oikeus etsintätyöhön perustuu varauspäätöksestä riippumatta kaivoslain 7 §:ään tai kiinteistönomistajan kaivoslain 9 §:ssä tarkoitettuun suostumukseen. Kuten mainituissa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä lisäksi todetaan, malminetsintäluvan, kullanhuuhtontaluvan ja kaivosluvan myöntäminen ei kaivoslain 46 §:n 1 momentin 5 kohdasta ja 47 §:n 2 momentista ilmenevästi ole mahdollista alueella, josta on tehty hyväksyttävä varausilmoitus. Muita oikeusvaikutuksia hyväksyttävän varausilmoituksen tekemisellä ja varauspäätöksellä ei ole. Varausmenettelyn tarkoituksena on, että malminetsintäluvan potentiaalisella hakijalla olisi riittävä mahdollisuus valmistella hakemusta huolella.

A:n ja hänen asiakumppaniensa valituksessa on katsottu valittajina olevien yksityishenkilöiden valitusoikeuden perustuvan heidän asemaansa varausalueen ja sen lähialueiden maanomistajina sekä varauspäätöksestä heille aiheutuviin vaikutuksiin. H:n valitusoikeuden on ilmoitettu perustuvan myös Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry:n jäsenyyteen. Kun otetaan huomioon, että varauspäätöksellä ei ole muita oikeusvaikutuksia kuin edellä mainittu etuoikeus hakea malminetsintälupaa kyseessä olevalle alueelle, varauspäätöksen mahdollisissa vaikutuksissa alueen kiinteistöjen käyttömahdollisuuksiin tai alueen maankäyttöön liittyvässä epävarmuudessa on kysymys ainoastaan välillisistä vaikutuksista. Näin ollen A:lla, B:llä, C:llä, D:llä, E:llä, F:llä, G:llä, H:lla, I:llä ja J:llä ei ole varausilmoituksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä valitusoikeutta. H:lla ei ole asiassa valitusoikeutta myöskään Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry:n jäsenyyden perusteella.

Varauspäätös ei vaikuta välittömästi myöskään valittajana olevan Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry:n oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Kun otetaan huomioon varauspäätöksen oikeusvaikutuksista edellä lausuttu, varauspäätöksellä ei ole myönnetty lupaa toimenpiteisiin, jotka edellyttäisivät malminetsintälupaa. Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry:llä ei ole siten varausilmoituksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä valitusoikeutta. Myöskään Århusin sopimus ei edellytä A:n ja hänen asiakumppaneidensa valituksen tutkimista.

Varauspäätös ei vaikuta välittömästi myöskään Luhangan kunnan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Se, että Luhangan kunnan käsityksen mukaan päätös heikentää kunnan mainetta asuinpaikkana ja kunnassa sijaitsevien matkailualan yritysten toimintaedellytyksiä, ei anna aihetta arvioida asiaa toisin. Näin ollen myöskään Luhangan kunnalla ei ole varausilmoituksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä valitusoikeutta.

Koska valittajilla ei edellä mainituilla perusteilla ole valitusoikeutta varausilmoituksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä, valitukset on jätettävä hallinto-oikeudessa tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että A ja hänen asiakumppaninsa joutuvat itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 7 § 1 momentti, 79 §, 81 § 2 momentti 4 kohta ja 95 §
Kaivoslaki 7 § 1 momentti, 9 § 1 ja 2 momentti, 32 §, 44 § 2 momentti, 46 § 1 momentti 5 kohta, 162 § 1 momentti ja 165 § 1 momentti

Päätöksen tiedoksianto

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Maria Jokinen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Paula Pihlava, Maria Jokinen ja Henna Nevalainen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

A

Hallintolain 56 §:n 2 momentti huomioon ottaen valituskirjelmässä ilmoitetun yhdys henkilön A:n on ilmoitettava tiedoksisaannista valituskirjelmästä ilmeneville asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu maksutta (tuomioistuimmaksulaki 7 § 2 momentti)

Luhangan kunta

Oikeudenkäyntimaksu maksutta (tuomioistuimmaksulaki 7 § 2 momentti)

Jäljennös maksutta

Finland Gold Resources S.à.r.l.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Jyväskylän kaupunginhallitus, jonka on viipymättä julkaistava tieto päätöksestä noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään

Luhangan kunnanhallitus, jonka on viipymättä julkaistava tieto päätöksestä noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelinnumero: 029 56 42210

Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puhelusta peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla <https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)